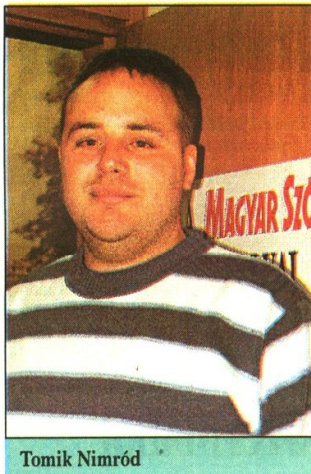

Megemlékezés a „hideg napokról”

Megjelent a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság első kiadványa – A Topolyai Múzeum ad otthont első bemutatójának – Májusban, ugyanezen a helyszínen A. Sajti Enikő legújabb kötetét ismertetik

Egy hónappal ezelőtt, *Memento 1944–45* címmel jelent meg a 2009 májusában alakult, mostanra kétszázhusz tagot számláló Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság első kiadványa. A tanulmánykötet az 1944–1945-ös események kutatásának jelentős forrásmunkája.

A megtorlás időszakában ártatlanul kivégzetteknek emléket állító, a még hidegebb napok történéseinek hátterét ismertető kiadvány első bemutatóját a Topolyai Múzeumban április 12-én, hétfőn, 17 óra 30 perctől tartják meg. A könyvbemutató előtti napokban Tomik Nimród történéssel, a társaság intézőbizottságának elnökével, a kötet előszavának szerzőjével beszélgettünk a szóban forgó tanulmánykötetről, a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság kutatói, szervezői és kiadói tevékenységéről.

Tomik Nimród

– A *Memento 1944–45* című tanulmánykötet fókuszában az 1944–45-ös délvidéki események állnak. A kötet a huszadik századi történelemben még hidegebb napokként jegyzett időszakot kutató történések, helytörténések írásait közli, azokat a szövegeket, amelyek a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság első, Oromhegyesen, 2009 őszén szervezett konferenciáján hangzottak

el. A tanulmányok többsége – amelyek a Bezdánban, Bajmokon, Magyar-kanizsán, Martonoson, Adorjánon, Csúrogon, Topolyán történt megtorlások történéseit, hátterét részletezik – helytörténeti kutatásokon alapszik. A felsorolt írásokon kívül a kötetben A. Sajti Enikő tanulmánya fontos szakmai kérdések felvetése mellett, összegzi a témakörben eddig megjelent munkákat. Mezei Zsuzsanna összefoglalójából kiderül: a Vajdasági Levéltár immár hozzáférhetővé teszi azokat a dokumentumokat, amelyeket eddig hét lakat alatt őriztek, Pál Tibor az OZNA-iratokba foglaltak jelentőségéről szól. A helytörténet-kutatók feladatát a kérdéskört illetően elsősorban abban látom, hogy felkutassák a kivégzetteket, a tömegsírokban fekvőket, név szerint beazonosítsák őket, hiszen rehabilitációjukhoz mindenképp be kell bizonyítani, hogy éltek, majd bírósági ítélet nélkül végezték ki őket az említett időszakban. Jelen pillanatban is elsősorban a kivégzettek száma izgatja a közvéleményt. Az áldozatok számának meghatározásánál ötezer és negyven ezer a két véglet. Az eddigi kutatásokon alapuló számok hibaszázaléka túl nagy ahhoz, hogy bármelyik adatot biztonsággal el lehessen fogadni. A Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság főbb célkitűzései között tartja számon a 1944–45-ös események kutatását, dokumentálását. Már a társaság alakuló ülésén – dr. Balla István felvetésére – döntés született arról, hogy első konferenciánk központi témája az 1944–45-ös megtorlások legyen. Balla Lajos - Laci vállalta, hogy Oromhegyesen meg is szervezi a tanácskozást.

■ **A Memento 1944–45-ös kiadványt március 5-én, Bajmokon, a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság második, az 1848–49-es forradalom**

Szabó József, a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság elnökségi tagja koszorúz a topolyai Nyugati temetőben, az 1944-ben kivégzett ártatlan áldozatok emlékére és tiszteletére állított emléktáblánál.

és szabadságharc emlékére szervezett konferenciáján vehették először kézbe. Ebben a mozzanatban is megmutatkozik, hogy a társaság főbb tevékenységei közé sorolja a tudományos tanácskozások szervezését, a könyvkiadást. A felsoroltak mellett mely tevékenységi köröket emelőd még ki?

– A kutatómunka mellett, társaságunk szervezői feladatokat is vállal. Történelmi tárgyú előadásokat szervezünk és tartunk, Topolyán például idén bekapcsolódunk a Múzeumi esték előadássorozat lebonyolítási folyamatába. Igyekszünk szerepet vállalni a Vajdaság-szerte szervezett történelmi tárgyú megemlékezéseken, összejöveteleken, kegyelettel adózni a múlt jeles eseményei, személyiségei előtt. Fel kívánjuk élesíteni azt a kilencvenes években élő hagyományt, hogy fiatalok számára helytörténeti tábort szervezzünk.

■ **A táborszervezésre még idén sor kerül? Milyen további tervek fogalmazódtak meg a 2010-es évre?**

– A nyár folyamán kívánjuk ezt a tábort a korábbi helyszínen, Bajmokon

megszervezni. A 2010-es évben évkönyvet is szeretnénk megjelentetni, amelyben tagjaink eddig még nem publikált helytörténeti tárgyú szövegeit adnánk közre. Az ősz folyamán helytörténészek továbbképzését tervezzük megszervezni, háromnapos szeminárium keretében. A szeminárium témájául az 1944–45-ös eseményeket választottuk. A körülbelül negyven kutató képzését magába foglaló szeminárium szakmai programját Nagy Tibor kollégámmal együtt írjuk meg. Idén nyáron vele közösen kezdjük a délvidéki negyvennyolcas emlékhelyek felkutatását és dokumentálását. Remélem, két éven belül ebből az anyagból is kiadvány szülehet. Hétfői könyvbemutatónk májusban újabb könyvismertető kötet. A Topolyai Múzeumban akkor prof. dr. A. Sajti Enikőnek, a szegedi bölcsészkar Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszéke tanárának legújabb, *Büntudat és győztes fölény* című kiadványának bemutatójára kerül sor. Ez lesz a kötet első délvidéki bemutatója.

■ SZ. A.